Nr 178

av herrar Andersson i Örebro och Ernulf
om befogenhet för tulltjänsteman att utfärda provisoriskt körförbud för lastbilar från utlandet.

Det finns mycket som tyder på att lastbilar - och ej minst utländska sådana – som inkommer i trafik från utlandet ofta har för stor last och för höga axel- och boggitryck samt också i många fall är felaktigt eller olämpligt lastade. Under sin färd till bestämmelseorten kan de därigenom skada vägar och broar och även utgöra en fara för andra trafikanter.

Polisen har inte resurser att underkasta till landet ankommande lastbilar speciell övervakning på gränsorterna. Alla sådana lastbilar skall emellertid undergå tullkontroll, och det skulle därför vara en rationell ordning att uppdra åt tullverkets personal att utföra den kontroll av maximilast, axeltryck och boggitryck samt lastens anordning som kan utföras i samband med tullkontrollen. Motioner i syfte att ålägga tullpersonalen en sådan uppgift har väckts flera gånger sedan 1967 och senast år 1971. Motionerna har avslagits av riksdagen. Som motiv härför har vederbörande utskott anfört bl. a. att det mötte betänkligheter att dela ansvaret för fordonskontrollen mellan polisen och tullverket; ansvaret borde uteslutande åvila polisen och kontrollen ske i dess regi. Utskottet har emellertid upprepade gånger framhållit önskvärdheten av att man väl tillvaratar de möjligheter som kan finnas att förbättra och rationalisera fordonskontrollen genom samarbete mellan polisen och tullverket. Utskottet har dock ansett sig kunna förutsätta att dessa praktiska samarbetsfrågor skulle kunna lösas utan särskild framställning från riksdagens sida.

I enlighet härmed har generaltullstyrelsens bevakningsbyrå i början av år 1970 utfärdat följande föreskrifter för tullpersonalen.

1. Upptäckes i samband med tullkontrollen eller föreligger eljest anledning misstänka att från utlandet inkommande fordon har för tung last, för högt axeltryck eller är felaktigt eller olämpligt lastat eller att annan omständighet av betydelse för trafiksäkerheten inte beaktats, skall förhållandet omedelbart anmälas till närmaste polismyndighet.

2. Där så icke redan skett skall kontakt upptas med vederbörande lokala polismyndighet för överenskommelse om erforderliga praktiska detaljer i detta samarbete.

Det är uppenbart att dessa föreskrifter inte ger möjlighet till effektiva insatser från tullpersonalens sida. Om en tulltjänsteman i samband med tullkontroll av ett fordon konstaterar brister i fråga om trafiksäkerheten består hans enda åtgärd i att underrätta polisen härom. Om inte tullkontrollen ger anledning därtill har tulltjänstemannen ingen befogenhet att kvarhålla fordonet tills polisen hinner till platsen, vilket

nattetid ibland kan dröja flera timmar. Även om tjänstemannen bedömer fordonets fortsatta färd innebära stora risker kan han inte förbjuda föraren att ge sig i väg. Polisen måste då jaga det trafikfarliga fordonet på vägarna för att, när fordonet upphinnes, vid vägkanten kanske i beckmörker utföra den kontroll som kunnat ske på gränsorten under mycket gynnsammare förhållanden. I många fall hinner fordonet fram till bestämmelseorten och till och med lossa sin last innan något polisingripande, som i sådant fall merendels är helt verkningslöst, hinner ske.

Det är självklart att en samverkan mellan tullen och polisen av det slag som åsyftas kan få någon nämnvärd effekt endast om tullverkets tjänstemän får befogenhet att kvarhålla ett fordon, som de bedömer vara trafikfarligt, tills polisen kommer till platsen. Tullpersonalen bör därför erhålla rätt att utfärda provisoriskt körförbud för från utlandet inkommande fordon i fall då polisman enligt vägtrafikförordningen äger utan särskilt förordnande förbjuda fordonets användande. Enär de flesta förare utan vidare torde efterkomma ett av tulltjänsteman utfärdat provisoriskt körförbud, synes det inte vara obetingat nödvändigt att ge tullpersonalen befogenhet att förhindra fortsatt körning med fordon som belagts med sådant förbud. Om utfärdat förbud bör närmast tillgängliga polisman underrättas så snart ske kan. På samma sätt bör underrättelse lämnas i fall då förare av fordon som belagts med provisoriskt körförbud inte efterkommer förbudet.

Med åberopande av det anförda får vi hemställa

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla att tulltjänsteman erhåller befogenhet att utfärda provisoriskt körförbud för från utlandet inkommande fordon i enlighet med vad som anges i motionen.

Stockholm den 18 januari 1973

SVEN G. ANDERSSON (fp) i Örebro

GUDMUND ERNULF (fp)